

Elevhälsoplan Träningsundervisningen

Läsåret 2024-2025

Innehåll

Inledning.....	3
1. Syftet med barn- och elevhälsa.....	4
Det uppskattade behovet av barn -och elevhälsotjänster under läsåret 2022–2023	4
2. Barn- och elevhälsogrupp.....	5
3. Rätt till barn- och elevhälsa.....	6
3.1. Kontakt till barn- och elevhälsa.....	6
3.2. Behandling av enskilda barn- och elevhälsoärenden	7
3.3. Elevhälsa i samband med disciplinära åtgärder	7
4. Barn- och elevhälsotjänster.....	8
5. Samarbete inom barn- och elevhälsa.....	11
5.1. Samarbete med utomstående.....	11
5.2. Samarbete med barnet/eleven och deras vårdnadshavare.....	11
5.3. Samarbete gällande stöd för lärande och skolgång	12
6. Sekretess inom barn- och elevhälsan.....	13
6.1. Utarbetande och förvaring av barn/elevhälsojournaler	13
7. Utvärdering och uppföljning av barn- och elevhälsan	14

Inledning

Barn- och elevhälsa är en viktig del av barnomsorg och grundskola. Barnet och eleven har rätt till en trygg pedagogisk miljö. Det innebär såväl fysisk och psykisk som social trygghet. Målsättningen med barn- och elevhälsan är att skapa grundförutsättningar för barnets/elevens lärande, en frisk och trygg lärmiljö, skydda den psykiska hälsan och förebygga utslagning samt främja välbefinnandet inom hela barnomsorgs- och skolgemenskapen.

Planen för barn- och elevhälsan baserar sig på LL om barnomsorg och grundskola (2020:32, LBG). Syftet med planen är att beskriva hur barn/elevhälsan ska genomföras, utvärderas och utvecklas. Barn- och elevhälsoplanen för barnomsorgsenheten/grundskolan ska tas med i välfärdsplanen för barn och unga (enligt tillämpning i landskapet Åland av barnskyddslagen 2008:97).

I uppgörandet av denna plan medverkade:

- skolans föreståndare,
- skolans vice föreståndare,
- skolkuratorerna,
- skolhälsovårdaren,
- skolpsykolog,

Planen har även behandlats i skolans ledningsgrupp. Visst innehåll har även lyfts och behandlats i lärarkollegiet.

1. Syftet med barn- och elevhälsa

Barn- och elevhälsa innebär att främja och upprätthålla barn och elevers utveckling och lärande, goda psykiska och fysiska hälsa och sociala välbefinnande. Målet är att arbeta förebyggande och att säkerställa tidigt stöd för de som behöver det samt att upprätthålla en barn- och elevhälsa som stödjer hela verksamheten. Utöver det har barnen och eleverna också lagstadgad rätt till individuella barn- och elevhälsotjänster. I barn- och elevhälsan ingår också att se till verksamhetens handlingsförmåga i problem-, olycksfall- och krissituationer. Det är viktigt att målen för den gemensamma barn- och elevhälsan syns i all verksamhet i barnomsorgsenheten/grundskolan och i verksamhetsmiljön.

Arbetet inom barn- och elevhälsan grundar sig på konfidentialitet och ett respektfullt förhållningssätt till barnet, eleven och vårdnadshavaren samt på att stödja delaktighet.

Planen för barn- och elevhälsan ska uppdateras årligen.

Det uppskattade behovet av barn -och elevhälsotjänster under läsåret 2024-2025

Det uppskattade behovet av elevhälsotjänster under läsåret 2024–2025 är beräknat på föregående läsårs arbete med elevhälsa, och utvärderingen av det, samt information som uppkommit i överföring av nyinskrivna elever inför läsåret.

Vid uppskattning av behovet av elevhälsa beaktas trygg lärmiljö, risk för mobbning, inlärningssvårigheter, psykisk ohälsa och elevens allmänna välmående. Elevhälsogruppen fungerar även som skolans närvaroteam, samt ansvarar för samordning av elevernas behov av specialkost.

Under läsåret 2024–2025 har Träningsundervisningen 39 inskrivna elever, varav samtliga är överförda till mångprofessionellt stöd.

På skolan finns ingen kartlagd mobbning eller fall av sexuella trakasserier, däremot elever som har behov av andra stödinsatser för hälsa och välmående exempelvis i form av kontakt med läkare och/eller terapeuter, samtalsstöd och meningsfull fritidssysselsättning. I vissa av dessa fall kan det finnas behov av skolpsykolog, skolkurator, eventuellt stöd av Fältare och ungdomsarbetare.

Antalet elever med behov av samtalsstöd av kurator beräknas vara 5-10.

2. Barn- och elevhälsogrupp

Barnomsorgsenhetens/grundskolans barn-/elevhälsogrupp ansvarar för planeringen, utvecklingen, genomförandet och utvärderingen av barn-/elevhälsan. I gruppen behandlas ärenden på ett allmänt och gemensamt plan men även frågor som berör enskilda barn/elever. Barn- och elevhälsogrupper samarbetar med den pedagogiska personalen i ärenden som gäller utredning av stödbehovet av specialpedagogiskt och mångprofessionellt stöd enligt 19–20 § i del III i LBG.

Barnomsorgens barnhälsogrupp leds av daghemsföreståndaren och grundskolans elevhälsogrupp leds av skolans föreståndare/rektor.

Till barnomsorgsenhetens/grundskolans barn-/elevhälsogrupp kan ingå:

- lärare/lärare i småbarnspedagogik
- kurator
- psykolog
- skolhälsovårdare
- speciallärare/speciallärare i barnomsorg
- elevhandledare
- socialarbetare

Vid behov kan gruppen bjuda in elever, vårdnadshavare, barnomsorgens/grundskolans personal och andra sakkunniga/berörda beroende på ärendet som behandlas. Personal inom barn-/elevhälsan kan konsultera samarbetspartners i frågor som berör enskilda elever, till exempel barnskyddet, den specialiserade sjukvården eller polisen.

I elevhälsogrupper vid Träningsundervisningen ingår:

- Petter Fredrikson, föreståndare - ordförande
- Veronica Karlsson, vice föreståndare och lärarrepresentant - sekreterare
- Alexandra Sundholm och Amanda Påvals, skolkuratorer
- Maria Landén, skolhälsovårdare
- Vid behov kallas berörd klassföreståndare, fritidspedagog vid specialfritidshemmet Tranan eller elevassistent som arbetar nära eleven vars behov behandlas i elevhälsogrupper
- Vid behov kallas skolpsykolog
- Vid behov kallas vårdnadshavare
- Till elevhälsogrupper kan även utomstående sakkunniga kallas

Elevhälsogrupper träffas var fjärde torsdag, och mötena planeras till 45 minuter/gång. Inför varje möte skriver föreståndare en agenda över ärenden att lyfta.

3. Rätt till barn- och elevhälsa

3.1. Kontakt till barn- och elevhälsa

Ett barn/en elev ska ha möjlighet till ett personligt samtal med någon från barn-/elevhälsan senast den sjunde arbetsdagen efter att barnet/eleven eller vårdnadshavaren bett om det. I brådskande fall ska möjlighet till ett samtal ges senast nästa arbetsdag. Ett barn eller en elev kan hänvisas till barn- och elevhälsans tjänster på eget initiativ eller på initiativ av en vårdnadshavare, lärare, representant inom elevhälsa eller annan person men insikt i barnets/elevens situation.

Personal inom barn-/elevhälsan stödjer barnet/eleven, och deras familjer genom att träffa barnet/eleven, erbjuda rådgivning och handledning till familjerna, konsultera barnomsorgsenhetens/grundskolans personal och delta i barn- och elevhälsoarbete som främjar välbefinnandet för grupperna/klasserna och hela enhetens/skolans gemenskap. Barn- och elevhälsan samarbetar med socialvården och hälso- och sjukvården och kan vid behov hänvisa barn/elever vidare för ytterligare stöd.

Rutiner för kontakt till elevhälsan:

Alla elever vid Träningsundervisningen har ett personligt kontakthäfte som reser med eleven mellan skola, hem och eventuella andra vistelseplatser. I detta häfte finns kontaktuppgifter till skolans elevhälsotjänster: skolhälsovårdare och skolkuratorer. Elevhälsopersonal finns också att kontakta via Wilma.

Vid inledandet av skolutgåendet kommer skolhälsovårdaren och skolkuratorerna och presenterar sig för eleverna och berättar var deras mottagningsrum på skolan finns och när de är på plats.

Vid behov av kontakt med elevhälsogruppen kan eleven själv, dess vårdnadshavare, klasslärare, fritidspedagog eller elevassistent ta kontakt med elevhälsogruppen.

Träningsundervisningens lärare sammanträder varannan vecka, med *Lilla elevhälsan* som en fast mötespunkt. Inom ramen för lilla elevhälsan diskuteras elevhälsoärenden utifrån ett specialpedagogiskt perspektiv, med målsättningen att hitta lösningar som möter elevens behov inom den ordinarie verksamheten. Om det specialpedagogiska stödet bedöms vara otillräckligt, lyfts ärendet vidare till elevhälsogruppen.

3.2. Behandling av enskilda barn- och elevhälsoärenden

Vid behandlingen av ett ärende som gäller ett enskilt barn/elev eller en grupp av barn/elever ska bestämmelserna om barnens och elevernas samt deras vårdnadshavares ställning inom elevhälsan beaktas (12 §, del IV), i det fall enskilda barn eller elever kan identifieras. En medlem i barn- och elevhälsogruppen får inte använda de sekretessbelagda uppgifter som han eller hon får tillgång till som medlem i gruppen för något annat ändamål än barn- och elevhälsa.

Enskilda barn-/elevärenden kan innebära ordnande av vård, specialdiet eller medicinering som krävs på grund av barnets/elevens sjukdom. I barnomsorgsenheterna/grundskolorna ordnas den vård, specialkost eller medicinering som vården av ett barns/en elevs sjukdom förutsätter. Den vårdande instansen ansvarar tillsammans med vårdnadshavaren för att ordna den vård och medicinering i skolan som behövs för vården av elevens sjukdom.

Rutiner för enskilda elevhälsoärenden:

Skolan samarbetar med vårdnadshavare för att hitta den bästa lösningen för varje elev.

Skolan, berörd klassföreståndare, vårdnadshavare och kökspersonal samarbetar i frågor som gäller specialkost. Elevhälsogruppen ansvarar för samordning av specialkostinsatser.

Vårdnadshavare samarbetar med klassföreståndare och föreståndare för att ordna vård och medicinering i skolan som behövs för vård av elevs sjukdom. Personal kan endast åläggas medicinering genom skriftligt samtycke, och ska då få nödvändig utbildning och direktiv kring aktuell medicinering för att kunna genomföra den på ett tryggt och säkert sätt.

3.3. Elevhälsa i samband med disciplinära åtgärder

Skolan ska se till att nödvändig elevhälsa ordnas för en elev som påförts disciplinär åtgärd eller avstängts för viss tid (71–72 §, del III i LBG). Elevhälsotjänster i samband med disciplinära åtgärder ska beskrivas i den skolorna handlingsplanen för fostrande samtal och disciplinära åtgärder.

4. Barn- och elevhälsotjänster

Barn- och elevhälsans tjänster omfattar psykolog- och kuratorstjänster, stöd för barns och elevers utveckling och lärande, samt rådgivningstjänster för barn under läropliktsåldern och skolhälsovård för elever i grundskolan.

Skolhälsovårdaren är expert på att främja hälsa i skolan. Hälsovårdaren ger råd i hälsofrågor, gör hälsoundersökningar av eleverna årskursvis enligt planen för skolhälsovården. **Läkaren** är en medicinsk expert inom elevhälsan och samarbetar med hälsovårdaren i skolan. Läkaren genomför hälsoundersökningar osv. enligt plan. Läkaren hänvisar också elever till vidare undersökningar enligt behov och ger remisser till fortsatt vård. För barn under läropliktsålder ordnas läkartjänster via bland annat barnrådgivningen vid Ålands hälso- och sjukvård.

Elevhälsan samarbetar med Ålands hälso- och sjukvårds skolhälsovårdspersonal. För barn under läropliktsålder ordnas barnrådgivningstjänster via Ålands hälso- och sjukvård.

Information om skolhälsovården.

Skolhälsovårdaren är anträffbar i skolan fyra dagar per vecka.

Skolläkaren är i skolan för läkarundersökningar av elever i åk 1, åk 5 och åk 8. Antalet läkardagar räknas ut enligt elevantalet i dessa årskurser.

Skolhälsovårdaren planerar och bokar elever för skolläkardagar. Enbart förhandsbokade besök görs till läkaren. Om det finns utrymme kan man i vissa fall boka in elever i andra årskurser.

Bedömning och vidare utredning av rent medicinsk karaktär hänvisas till hälsocentralen eller annan behandlande läkare.

Skolläkare finns utöver det alltid som konsult till skolhälsovårdare.

Skolhälsovårdaren utför regelbundna hälsoundersökningar och träffar alla elever en gång per skolår. Skolhälsovårdaren har öppen sjukvårdsmottagning fyra dagar per vecka, individuella samtal med elever och kontakt med elever och deras vårdnadshavare genom telefon, e-post eller Wilma.

Vaccinationer som ingår i det allmänna vaccinationsprogrammet ges av skolhälsovårdaren i skolorna.

Skolhälsovårdaren ingår i skolans elevhälsogrupp och deltar i elevvårdsmöten. Uppföljning av elevärenden görs i gruppen.

Kuratorn är en expert inom socialsektorn som arbetar i barnomsorgen/grundskolan. Arbetet innefattar att ta upp utmaningar i anslutning till elevernas skolgång och välbefinnande och bedöma behovet av psykosocialt stöd. Kuratorn erbjuder barnet/eleven och deras närstående stöd för och råd om till exempel barnets/elevens beteende, sociala relationer, känsloliv, familjesituationen och fritiden. Vid behov begär kuratorn stöd av andra parter för barnet/eleven och vårdnadshavaren, eller rekommenderar tjänster utanför barnomsorgen/grundskolan. Kurator har inte krav på journalföring.

Information om enhetens kuratorstjänster.

Skolkurator Alexandra Sundholm finns tillgänglig måndagar och tisdagar och skolkurator Amanda Påvals onsdagar, torsdagar och fredagar.

Skolkuratorn nås via Wilma, telefon eller e-post. En elev kan även få kontakt med skolkurator via klassföreståndaren.

I barnomsorgs- och grundskolelagen finns riktlinjer gällande hur och när elever och vårdnadshavare ska kunna få kontakt med kurator. I akuta fall gäller en arbetsdag och i övrigt gäller 7 arbetsdagar.

I kuratorns uppgifter ingår också handledning till vårdnadshavare, elever och lärare.

Psykologen fungerar som expert inom psykologi i barnomsorgen/grundskolan och hämtar psykologiskt kunnande till verksamhetens vardag genom att erbjuda utvärderings-, konsultations- och rådgivningstjänster. Psykologens arbete omfattar utveckling, inlärningssvårigheter, problem med uppmärksamheten eller skolarbetet, eller problem med känsloliv. Målet är att ge eleverna, vårdnadshavarna och pedagogerna mera kunskap och en bättre helhetsuppfattning om situationen och att hjälpa dem planera och verkställa behövliga stödåtgärder. Psykolog har krav på journalföring i enlighet med lagen om klient- och patient.

Information om enhetens psykologtjänster.

Åland har sedan 1.1.2021 en ny skolpsykologorganisation, med ett team som jobbar på hela Åland med gemensamma riktlinjer.

Ett skriftligt samtycke av vårdnadshavare på för ändamålet avsedd blankett är en förutsättning för bedömning av skolpsykolog.

I barnomsorgs- och grundskolelagen finns riktlinjer gällande hur och när elever och vårdnadshavare ska kunna få kontakt med psykolog. I akuta fall gäller en arbetsdag och i övrigt gäller 7 arbetsdagar.

Övrig personal inom enheten kan ha olika roller för att främja barns/elevs trygghet och allmänna välbefinnande inom barnomsorgen/skolan. Samarbetet mellan den övriga personalen och barn-/elevhälsogrupp och pedagogisk personal är avgörande för att skapa en fungerande verksamhet. För ett gott samarbete behöver det finnas rutiner och tydlig ansvarsfördelning.

Beskrivning av den övriga personalens roll inom barn-/elevhälsan:

Elevassistenter

Elevassistenter finns för att ansvara för tillsyn av eleverna och stödja deras vård och omsorg under skoldagen.

Klassföreståndaren handleder elevassistenter i den egna klassen, gällande elevernas behov och specifika stödinsatser.

Tal-, fysio- och ergoterapeuter

Externa tal-, fysio- och ergoterapeuter kan arbeta med de elever som har någon av dessa terapier på remiss/läkarutlåtande under elevens skoldag.

Terapeuten samarbetar med klassföreståndaren samt handleder i hur de kan stödja elevens utveckling inom berört område.

Terapeuterna jobbar i första hand emot vårdnadshavare och elev.

5. Samarbete inom barn- och elevhälsa

5.1. Samarbete med utomstående

Verksamheten inom barn- och elevhälsan genomförs som ett sektorsövergripande samarbete mellan huvudmannen för barnomsorgen och grundskolan, Ålands hälso- och sjukvård, socialväsendet samt vid behov andra samarbetspartner

5.2. Samarbete med barnet/eleven och deras vårdnadshavare

Barnet/ eleven och vårdnadshavaren, inklusive hemundervisade elever och deras vårdnadshavare, ska årligen informeras om elevhälsotjänster som finns att tillgå och anvisas om hur man kan anlita dem. Barnet/eleven och vårdnadshavaren ska få vara delaktiga i elevhälsans arbete. Kunskap om hur barn-/elevhälsan jobbar sänker tröskel för att ta kontakt då det uppstår behov för det.

Barn- och elevhälsans insatser genomförs i samverkan med barnet/eleven och dennes vårdnadshavare. Barnets/elevens egna önskemål och åsikter ska i enlighet med hans eller hennes ålder, mognad och övriga personliga förutsättningar beaktas i åtgärder och avgöranden som gäller honom eller henne. När barn- och elevhälsogruppen behandlar ett enskilt barn- och elevhälsoärende ska behandlingen grunda sig på barnets eller elevens samtycke, eller om han eller hon inte har förutsättningar att bedöma betydelsen av sitt samtycke, på vårdnadshavarens samtycke. Ett barn eller en elev får med hänsyn till sin ålder, mognad och övriga personliga förutsättningar samt sakens natur, av vägande skäl förbjuda att hans eller hennes vårdnadshavare deltar i behandlingen av ett barn- eller elevhälsoärende och förbjuda att sekretessbelagda elevhälsouppgifter som gäller honom eller henne lämnas ut till vårdnadshavaren, om detta inte klart strider mot barnets eller elevens intresse. Vårdnadshavaren har inte rätt att förbjuda en minderårig att använda elevhälsotjänster.

Barn/elever och vårdnadshavare ska informeras om och ges möjlighet att delta i planeringen och utvärderingen av barn- och elevhälsan tillsammans med barnomsorgsenhetens/grundskolans barn-/elevhälsogrupp. Då det gäller individuellt riktad barn-/elevhälsa inleds samarbetet med barnet/eleven och vårdnadshavarna genast då det uppstår oro, och man planerar och utvärderar stödet tillsammans med dem. Barn/elever, vårdnadshavare och samarbetspartner informeras om principerna och praxis för elevhälsan bland annat på elevhälsogruppens möten, föräldrakvällar och i verksamheten/klasserna. Barn- och elevhälsoplanen publiceras på kommunens/enhetens/skolans webbsidor och vårdnadshavarna har möjlighet att ge respons och idéer för att utveckla barn- och elevhälsan.

Rutiner för delaktighet:

Skolans elevhälsoplan finns tillgänglig på skolans hemsida – för vårdnadshavare och övriga intresserade.

Planen diskuteras på föräldrasamtal och/eller utvecklingssamtal.

Klassföreståndare informerar årligen elever om vilka elevhälsotjänster skolan tillhandahåller.

5.3. Samarbete gällande stöd för lärande och skolgång

Varje barn inom barnomsorgen har enligt sitt behov rätt till stöd för sin utveckling och sitt lärande. Stödet ges som allmänpedagogiskt stöd, specialpedagogiskt stöd och mångprofessionellt stöd.

Specialbarnomsorg ges då barnets behov av stöd är regelbundet och då situationen kräver stöd av speciallärare i barnomsorgen. Specialbarnomsorg ska ges av kommunen i den omfattning som barnet har behov av det. Behovet av specialbarnomsorg utreds av kommunen på begäran av vårdnadshavaren eller av personal i daghemsverksamheten. Utredningen görs av en speciallärare i barnomsorgen i samråd med vårdnadshavarna. Vårdnadshavaren kan inte neka barnet specialpedagogiska åtgärder.

Stöd för lärande och skolgång innefattar lösningar för skolan som helhet, för vissa grupper och för enskilda elever i behov av stöd. Varje elev i grundskolan har rätt till adekvat handledning och stöd. Tidiga insatser för att stöda elevens lärande är viktiga. Eleven ska få tillräckligt stöd genast när behovet uppstår och det är därför viktigt att redan i ett tidigt skede identifiera svårigheter och andra faktorer, både tillfälliga och långvariga, som kan hindra och försvåra skolgång och lärande.

Stödet för elevens lärande och skolgång ordnas på tre olika nivåer - *allmänpedagogiskt, specialpedagogiskt och mångprofessionellt stöd*. Stödbehovet ska regelbundet följas upp och vid behov anpassas genom att stödet ökas eller minskas.

Elevhälsogruppen deltar i behandlingen och beredningen av beslut gällande stöd för lärande och skolgång och bidrar vid behov med handledning och råd till lärare och pedagogisk personal kring hur stödet för lärande kan förverkligas.

Rutiner för samarbete mellan elevhälsa och skolpersonal:

Formulering, utvärdering och revidering av elevhälsoplanen är ett gemensamt arbete mellan elevhälsogruppen, skolans ledningsgrupp samt skolans lärare. Ledningsgruppen ansvarar för att fastställa elevhälsoplanen.

Elevhälsogruppen handleder klassföreståndare och övrig skolpersonal i olika frågor gällande elevhälsa.

6. Sekretess inom barn- och elevhälsan

Trots sekretessbestämmelserna har de som deltar i anordnandet och genomförandet av individuellt riktade barn-/elevhälsotjänster rätt att av varandra få och till varandra och till den myndighet som ansvarar för barn-/elevhälsan, lämna ut sådana uppgifter som är nödvändiga för att de individuella barn-elevhälsotjänsterna ska kunna ordnas och genomföras. De har också rätt att få och till varandra, elevens lärare, rektor/föreståndare och utbildningsanordnaren lämna ut information som är nödvändig för att elevens undervisning ska kunna ordnas på ett ändamålsenligt sätt.

Den som lämnar ut information måste överväga om det handlar om information som är nödvändig för att garantera barnets/elevens eller de övriga barnens/elevernas säkerhet. Informationen kan till exempel gälla en sjukdom som barnet/eleven har som måste beaktas i verksamheten. Även om det finns en lagstadgad grund för att lämna ut information är det, med tanke på samarbetet och förtroendet, alltid bäst att informera vårdnadshavaren innan sekretessbelagda uppgifter lämnas ut.

6.1. Utarbetande och förvaring av barn/elevhälsojournaler

Individuella möten inom barn- eller elevhälsan, som omfattas av landskapslagen (1993:61) om tillämpning i landskapet Åland av lagen om patientens ställning och rättigheter, ska antecknas i en patientjournal och i andra journalhandlingar i enlighet med bestämmelserna i lag (1993:61).

Kuratorer omfattas inte av samma lag och har därmed inte journalföringsplikt.

Rutiner för journalföring och register:

Skolan förvarar individuella planer, åtgärdsprogram och andra sekretessbelagda dokument i ett brandsäkert och låst arkivskåp.

7. Utvärdering och uppföljning av barn- och elevhälsan

Varje barnomsorgsenhet och grundskola ska i planen för barn- och elevhälsa beskriva hur barn- och elevhälsan ska utvärderas och utvecklas. Skolans huvudman ska utvärdera utbildningen och delta i den utvärdering som landskapsregeringen beslutar om. Målsättningen med utvärderingen är att säkerställa att barn-/elevhälsan uppfyller lagen och förbättra förutsättningarna för en trygg verksamhet.

Utvärderingen av barn- och elevhälsan ligger som grund för det uppskattade behovet av elevhälsotjänster.

Elevhälsogruppens utvärderar sin verksamhet kontinuerligt under året, samt genomför en sammanfattande utvärdering i slutet av läsåret.

Utvärdering och uppföljning kring elevers mående och hälsa genomförs tillsammans med klassföreståndare och elevassistenter kontinuerligt under året.

Elevhälsoplanen revideras inför varje nytt läsår.

Senast reviderad: augusti 2024